

SOSYAL ÇEVRENİN LOHUSALIK DÖNEMİNDEKİ ROLÜ ROLE OF SOCIAL ENVIRONMENT ON POSTPARTUM PERIOD

Fikir Şule KARADENİZ*, Nuran AYDIN ATEŞ**

*Öğrenci, İstanbul Medipol
Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Ebelik Bölümü,
İstanbul/Türkiye.

0000-0002-0337-6631

**Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul
Medipol Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü,
İstanbul/Türkiye.

0000-0003-0582-1484

Yazışma Adresi:

Fikir Şule KARADENİZ

e-posta:

fikirsule.karadeniz@hotmail.com

Gönderim Tarihi: 10 Şubat 2021

Kabul Tarihi: 27 Eylül 2021

ÖZ

Lohusalık döneminde yaşanan hormonal değişimler ve gebelik döneminin getirdiği fizyolojik değişiklikler sonucu meydana gelen hem pozitif hem de negatif etkilerin altında çoğu zaman sosyal birtakım nedenler yatmaktadır. Bu nedenler her coğrafyada farklılık göstermektedir. Kültür, duyu durumu açısından önemli bir kavram olup, bireyi bilişsel yapı, inanç ve uygulamalar, duygusal tepki ve davranışlar gibi konularda etkiler. Lohusalık dönemi de kadının yaşadığı sosyal ve kültürel çevre ile şekillenir. Pek çok kültürde lohusalık dönemi; bir duyarlılık dönemi olarak ele alınmakta, anne ve bebek sağlığına katkı sağlamak için çeşitli geleneksel uygulamalara maruz kalmaktadır. Bu uygulamaların sağlık açısından negatif ve pozitif etkileri olabileceği gibi bazı uygulamaların hiçbir etkisi olmamaktadır. Bu uygulamaların tedaviye zarar verici ve tedaviyi geciktirici birtakım etkileri olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Negatif etkilerin önüne geçilmesi, pozitif etkilerin daha iyi hale getirilmesi için yapılabilecek uygulamalar belirlenmelidir. Toplumun kültürel değerlerinin, tutum ve davranışlarının, inanışlarının bireylerin yaşam biçimlerini etkilediğini ve bu faktörlerin sağlık koşullarını da etkileyebileceğini göz önünde bulundurmak gerekir. Bundan dolayı tüm sağlık çalışanlarının kadını yaşadığı sosyal çevre ile ele alması gerekmektedir. Sağlık çalışanlarının genel anlamda lohusalık döneminde, sosyal çevrenin yaklaşımlarından kaynaklanan riskler konusunda toplumu bilinçlendirmesi, konu ile ilgili çalışmalar yapması, sağlık hizmetlerini iyileştirici yöntemler geliştirmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle derleme türünde olan bu çalışmada, lohusalık döneminde sosyal çevrenin rolünü ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik; kültür; lohusalık; sosyal çevre

ABSTRACT

Hormonal changes in the postpartum period and physiological changes that occur on pregnancy period have both positive and negative effects often caused by sociological reasons. These reasons vary in every geography. Culture is important in terms of mood, it affects the individual on topics such as cognitive structure, beliefs, practices, emotional reactions and behaviors. The puerperium period is also shaped by the social and cultural environment in which women live. In many cultures, postpartum period is treated as a period of sensitivity and subjected to various traditional practices to contribute to maternal and infant health. These practices can have negative and positive health effects, and some practices have no effect. Despite all the pros and cons on health some practices aren't effective. It should be kept in mind that these applications may have some detrimental and delaying effects on treatment. The practices need to be determined to improve positive effects and to prevent ones. It should be taken into consideration that the cultural values, attitudes, behaviors and beliefs of the society affect the lifestyle of individuals. These factors may also effect on health. Because of this, all health workers should address the woman with the social environment in which she lives. In general, it is important for health workers to raise public awareness about the risks arising from the approaches of the social environment, to carry out studies on this issue and to develop methods to improve health services during postpartum period. For this reason, this study, which is in the compilation genre, aims to reveal the role of the social environment during postpartum period.

Keywords: Culture; midwifery; puerperium; social environment

Atıf için (How to cite): Karadeniz FŞ, Aydın Ateş N. Sosyal Çevrenin Lohusalık Dönemindeki Rolü. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2021;4(3):260-265.

GİRİŞ

Doğumdan sonraki altı haftalık dönem olarak adlandırılan lohusalık döneminde anne ve bebekte birtakım fizyolojik değişiklikler meydana gelmektedir. Annede rahmin toparlanma süreci ve emzirme, bebekte ise doğumu takip eden günlerde vücut sıvısının azalmasına bağlı kilo kaybı ve çevreye adaptasyon süreci bu dönemdeki fizyolojik değişikliklere birer örnektir. Fizyolojik değişiklikler anne ve bebeğin hastalıklara karşı savunmasız kalmasına sebep olduğundan, lohusalık dönemi dikkat edilmesi gereken bir dönemdir (Tanrıverdi 2015; Öztürk ve ark. 2012). Bundan dolayı, lohusalık döneminin getirdiği fizyolojik değişiklikler konusu sadece tıbbi veriler ışığında değil aynı zamanda bu dönemi etkileyen tüm faktörler ele alınarak, bütüncül bir yaklaşımla gözlem yapılarak, lohusa kadının ve bebeğinin bulunduğu koşullardaki en iyi bakımı alması amaçlanmalıdır. Çünkü insan sadece bir organizmadan ibaret olmamakla birlikte tarihsel ve kültürel öğeleri de kendi içinde barındıran bir varlıktır. Bu perspektiften bakıldığında tıbbi hadiselerin temelinde, bireylerin kültür bütününe göre şekillenen birtakım olaylar yatmaktadır. Benzer şekilde lohusalık döneminde de meydana gelen değişiklikleri anlamak ve en iyi şekilde bakım vermek için, annenin içinde bulunduğu sosyal ve kültürel yapı ile birlikte lohusalık ve lohusa kadın kavramlarına yüklenen anlamlara bakılmalıdır. Benzer şekilde lohusalığı algılama ve bu döneme gösterilen tepkiler sağlık çalışanları ve annenin sosyal çevresi tarafından ele alınmalıdır.

Doğum sonrası lohusalık dönemi, fizyolojik değişimlerin yanı sıra ebeveynliğe geçiş, yeni roller ve sorumlulukların meydana geldiği zor bir dönem olmakla birlikte, anneyi psikolojik açıdan fazlasıyla etkileyebilmektedir (Aktaş ve ark. 2017; Öztürk ve ark. 2012). Bu süreçte annenin ve bebeğin içinde bulunduğu sosyal çevre, büyük önem taşımaktadır. Doğum her toplumda anne, yeni bebek ve akrabalarıyla ilgili davranışları içeren bir toplumsal örgütlenme içinde karşılır. Bu davranışların bazıları, anne ve bebeğin sağlığı ile ilgilidir ve çoğunlukla iç içe geçerler. Geleneksel toplumlarda doğumu karşılayan; annenin akrabaları, hısımları ve ebedir (Antropoloji Sözlüğü 2003:237). Doğum sonrası yapılan davranışlar ve kültürel uygulamalar, hem anneyi hem de bebeği bu dönemde hastalıklardan ve olası tehlikelerden korumak amacını taşımaktadır

(Tanrıverdi 2015). Yapılan kültürel uygulamaların; pozitif, negatif ve nötr bazı etkileri olabilmektedir. Özellikle negatif etkiler; morbidite ve mortalite riski oluşturabilir, ayrıca anne ile bebek arasındaki bağı bununla birlikte sosyal çevreyi olumsuz yönde etkileyebilir (Demir ve ark. 2016). Bu nedenlerden dolayı derleme türünde olan bu çalışmada, lohusalık döneminde sosyal çevrenin rolünü ortaya koymak amaçlanmakta ve literatürün gözden geçirilmesi, ebelik ve hemşirelere bakış açısı kazandırılması, farkındalık oluşturulması ve literatüre katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Sosyal Çevrenin Rolü

Lohusalık dönemi kadının fiziksel ve ruhsal olarak çok hassas olduğu bir dönemdir (Eğri ve Konak 2011). Atıcı'nın 2000 yılında yapmış olduğu bir çalışmada anne ölümlerinin % 28,9'unun bu dönemde gerçekleştiği bildirilmektedir. Lohusalık döneminde gereken profesyonel bakımın ve desteğin alınması kadın için büyük önem taşımaktadır (Atıcı 2000). Sağlık çalışanlarının altı haftalık süreçte lohusa kadın ve bebeğini en iyi şekilde gözlemlemesi ve kadının içinde bulunduğu sosyal çevrenin desteği, hem anneyi hem de bebeği pek çok açıdan etkiler.

Sosyal çevrenin yardımı ile annenin ebeveynliğe geçiş süreci kolaylaşmakta ve aynı zamanda kadın, anne olmanın verdiği mutluluğu ve huzurlu olma duygusunu daha iyi bir şekilde yaşayabilmektedir. Böylece anne ve bebek arasındaki bağlanma daha güçlü olabilmektedir (Dayan 2019). Benzer şekilde sosyal çevrenin katkı sağlanması bebeğin de fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimini etkilemektedir (Demir ve ark. 2016). Sosyal çevre tarafından hem duygusal destek sağlanması hem de günlük hayattaki konularda annenin yeni sorumluluklarına yardımcı olunması, kadının benlik saygısını yükselterek postpartum depresyonun da önlenmesinde olumlu katkı sağlamaktadır (Sezen ve Ünsalver 2018).

Sosyal çevre, içinde yaşanılan kültürün etkisi ile anneye destek olmaktadır. Lohusalık döneminde destek olma çabası ile yapılan uygulamalar, anne ve bebeği korumaya yönelik olmakla birlikte aynı zamanda anne ve bebek sağlığını tehdit eder nitelikte de olabilmektedir. Yapılan bilinçsiz uygulamaların fark edilip düzeltilmesi ileride geri dönüşü mümkün olmayan birtakım etkilerin önlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca sosyal çevrenin

yapmakta olduğu bazı uygulamalar da, anne ve bebek sağlığı için ne yarar ne de zarar sağlar özelliğindedir. Hiçbir etkisi gözlenmeyen bu uygulamalar, gerekli bakımı ya da tedaviyi geciktirici nitelikte olabilmektedir.

Yapılan Uygulamalar ve Etkileri

Doğum öncesi süreçten başlayarak, doğum süreci ve doğum sonrası dönemde kadın ve çevresindekiler birtakım kültürel uygulamaları, uymaya başlamakta ve bu uygulamalar nesilden nesile aktarılmaktadır. Böylece doğum olayı senelerce kültürel uygulamaların ve birtakım davranışların etkisinde kalarak günümüze kadar ulaşmaktadır (Çarıkcı 2012). Bu uygulama ve davranışları inceleyecek olursak;

Ataerkil toplum olan ülkemizde bebeğin cinsiyetine göre anneye karşı olan davranış biçimleri değişiklik göstermektedir. Örneğin Osmanlı Devlet’inde ilk erkek çocuk doğuran kadına “Haseki” unvanı verilmekteydi. Benzer şekilde erkek çocuğuna gebe olan kadınların güzelleştiğine inanılır, kız çocuğuna gebe kadınların ise yüzlerinde sivilce, ve lekelenme olduğuna yani çirkinleştiiğine inanılmaktaydı. Ayrıca günümüzde gebe kadınların karnına bakarak cinsiyet tayini yapılmaya çalışılmaktadır. Gebe kadının karnı düz ise kız çocuğu , sivri ise erkek çocuğu olduğu düşünölmektedir (Çarıkcı 2012). Beslenme üzerinden de benzer cinsiyet ayrımları yapılmaktadır. “Ye ekşiyi, doğur Ayşe’yi” ya da “Ye tatlıyı doğur atlıyı” tekerlemelerinde de göröldüğu gibi ekşi besinler tüketmenin kız çocuğunun bir ön belirtisi iken tatlı besinler tüketmenin de erkek çocuğunun ön belirtisi olduğu düşünölmektedir (Çarıkcı 2012). Cinsiyet ayrımına ilişkin bu tutum ve davranışlar kadının toplum içindeki statüsünü belirlemekle beraber aynı zamanda kadını sarsabilmekte ve benlik saygısında azalmaya neden olabilmektedir. Aktaş’ın yaptığı araştırmaya göre bebeğin cinsiyeti hakkında gösterilen davranışlar kadın üzerinde sosyal baskı oluşturabilmekte ve buna bağlı olarakda postpartum depresyon görölme ihtimalini etkileyebilmektedir (Aktaş ve ark. 2017).

Doğum sonu dönem zorlu bir geçiş dönemi olmakla birlikte hastalık ve sağlık anlayışlarının birbirine çok yakın olduğu bir dönemdir. “Lohusa kadının mezarı 40 gün açık olur” cümlesinde vurgulandığı gibi Türk toplumunda bu dönemin ayrı bir yeri vardır. Bu inançtan dolayı doğum sonu döneme sosyal çevre

tarafından daha dikkatli yaklaşılmaktadır. Bu dönemde meydana gelen bazı rahatsızlıkların algılanma biçimi sağlığı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Örneğin doğum sonu dönemde meydana gelen yüksek ateş, sayıklama, iştahsızlık gibi enfeksiyon belirtileri halk arasında “albasması” belirtileri olarak yorumlanmaktadır. Albasması, halk inanışları arasında anne ve bebeğine zarar verebilecek hatta onların ölümüne bile sebep olabilecek kötü bir ruh olarak tasvir edilmektedir. Albasması olması durumunda genellikle lohusa ve bebek 40 gün boyunca dışarı çıkmaz ve anne ile bebek aynı odada kalırlar. Adetli olan kadınların ve çocuğunu kaybetmiş olan kadınların lohusa ziyaretine gelmelerine izin verilmemekte ve aynı zamanda lohusa da bebek de asla tek bırakılmamaktadır. Anne ve bebeğin tek bırakılmaması ve lohusa ziyaretlerinin kısa yapılması lohusanın dinlenmesi ve bebeği ile vakit geçirmesi açısından önemlidir. Fakat bu dönemde halkın enfeksiyon belirtilerinde lohusayı doktora götürmek yerine bir hocaya okutturma, tütsü yaptırma gibi geleneklere başvurması kadın ve bebek sağlığı açısından tehlikeye neden olabilmekte hatta anne ölümlerine ya da sakatlanmalarına sebep olabilmektedir (Tanrıverdi 2012; Eğri ve Ünsalver 2018; Çarıkcı 2012). Sağlığı olumsuz yönde etkileyen bir başka örnek ise doğumdan sonra annenin bebeğini beslemek için 3 ezan vakti beklemesidir. Bu uygulama bebekte hipoglisemiye neden olmakta ve gelişen hipoglisemik durum bebeğin beyin dokusuna zarar vermektedir (Eğri ve Ünsalver 2018).

Lohusalık döneminde uygulanan ve aynı modern tıp tarafından desteklenen bazı geleneksel uygulamaların olduğu da bilin. Örneğin anne sütünü artırmaya yönelik yapılan uygulamalar, hem annenin vucüt direncini korumakta hem de bebeğin gelişiminin sağlıklı bir şekilde devam etmesinde etkin rol oynamaktadır. Anne sütünün çoğalması için lohusanın bol su içmesi, şerbetli yiyecekler tüketmesi, yeşil sebze ve bulgur tüketmesi tavsiye edilmektedir (Tanrıverdi 2012; Çarıkcı 2012; Dinç ve ark. 2016).

Yapılan uygulamalardan bazılarının sağlık açısından hiçbir olumlu etkisi gözlenmemekle birlikte uygulandığında sosyal çevrede psikolojik olarak rahatlama gözlenmektedir. Örneğin doğumdan sonraki ilk 24 saatte gözlenen ve fizyolojik bir durum olan yenidoğan sarılığı olmaması amacı ile bebeğe, sarı renkli kıyafetler giydirilmekte ve bebek sarı

bir örtü ile örtülmektedir. Bu uygulamanın sağlık açısından olumlu bir etkisi yoktur. Aksine yüzüne örtülen sarı örtü bebeğin gözlemlenmesini ve kusma gibi durumların hemen farkedilmesini engellemektedir. Hatta bu durum beşik ölümlerine kadar gidebilmektedir.

Benzer şekilde göbek bağının atıldığı yerin ileride o yerle ilgili bir meslek sahibi olacağına inanılmaktadır. Bu uygulamanın da bebek sağlığı üzerine bir etkisi yoktur (Çarıkcı 2012).

Ebelik Bakımı

Lohusalık döneminde verilen sağlık hizmeti anne ve bebek açısından büyük önem taşımaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı (2018) verilerine göre; Türkiye'de anne ölüm hızı 13.6 (100.000 canlı doğumda) ve neonatal ölüm hızı 6.0 (1.000 canlı doğumda)'dır. Postpartum dönemde verilen bakımın yetersizliği anne ve bebek ölümlerini doğrudan etkilemektedir. Bu dönemde lohusanın içinde yaşadığı sosyal çevrenin geleneksel uygulamalarından uzak kalması ve etkilenmemesi mümkün değildir. Bu nedenle, Postpartum dönemde sunulacak yeterli lohusa bakımı veya ulaşılabilir sağlık hizmetleri ile bireylerin başvurabilecekleri geleneksel uygulamaların sağlık açısından değerlendirmesi yapılmalıdır. Bu süreçte sağlığa yararlı/zararlı olmayan geleneksel uygulamalar desteklenirken zararlı uygulamalara alternatif bir uygulama önerisinde bulunularak zararlı uygulamaların olumsuz etkisine maruz kalmaları önlenmelidir.

Lohusalık döneminde verilen sağlık hizmetlerinde ebe ve hemşirelere önemli rol ve sorumluluklar düşmekteydi. Sadece bu dönemde değil aynı zamanda gebelik öncesi ve gebelik sırasında verilen sağlık bakım hizmetleri de postpartum döneme katkıda bulunmaktadır. Ebeler, gebelik öncesi dönemde kadını gebeliğe en doğru şekilde hazırlamak konusunda destek olmaktadır. Ayrıca ebeler, gebelik döneminde verilen doğuma hazırlık eğitimleri ile iyi bir ebeveyn olma yolunda da gebeye katkı sağlamaktadırlar (Aydın Kartal ve Karaman 2018). Doğum sonu döneminde ise 6 haftalık sürede anne ve bebeğe gereken bakımın sağlanmasında lohusanın içinde bulunduğu çevreyi de göz önünde bulundurarak bakım

gereksinimleri planlanmalıdır (Şimşek ve Yılmaz Esencan 2017). Toplumun, lohusalık dönemine yönelik kültürel değerlerinin, sağlık koşullarını da etkileyebileceği, fiziksel ve ruhsal sağlığın sosyal çevreden bağımsız olamayacağı dikkate alınarak anne ve bebeğin içinde bulunduğu durum her zaman bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmelidir. Tüm faktörler değerlendirildiğinde ebe, postpartum dönemde sadece anne ve bebeğe değil aynı zamanda sosyal çevreye de katkı sağlayacaktır (Beydağ 2007; Shaw et al. 2006).

SONUÇ

Doğum ve doğum sonrası dönem her toplum için büyük önem taşımakta ve bu dönemde yapılan uygulamalar farklılık gösterse de sonuçta anne ve bebeğin sağlığını korumayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda yapılan geleneksel uygulamalar; anne ve bebek sağlığını tehdit eder nitelikte olmakla birlikte, olumlu katkı sağlayabilmekte veya sağlık açısından hiçbir etkisi göstermemektedir. Sağlığı tehdit eden bu uygulamalar; mortalite ve morbiditeyi etkileyebilmekte, anne ruh sağlığına zarar verebilmekte veya aile bağlarını etkileyebilmektedir. Sağlığa fayda sağlayan uygulamalar; anne ve bebeğini fiziksel, psikolojik ve bilişsel olarak etkilerken sağlığa etkisi olmayan uygulamalar; sosyal çevreyi psikolojik olarak rahatlatmakla birlikte tedaviyi geciktirici etki sağlayabilmektedir. Lohusalık döneminde geleneksel uygulamalara yönelik sosyal çevrenin olumsuz etkilerinin önlenmesi için, anne ve yenidoğana sağlık hizmeti verecek olan ebe ve hemşireler, toplumun kültürel yapısını tanımalı ve yapılan geleneksel uygulamaları sağlığa etkileri bağlamında değerlendirmeli ve bunu, sunacağı sağlık hizmetine yansıtmalıdır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

YAZAR KATKILARI

Derlemenin tasarlanmasında ve yazımında her iki yazar ortak katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

- Aydın Kartal, Y. Karaman, T.** (2018) . Doğuma Hazırlık Eğitiminin Gebelerde Prenatal Bağlanma ve Depresyon Riski Üzerine. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 49(1):85-91. DOI: <http://dx.doi.org/10.16948/zktipb.321210>
- Aktaş, ve ark.** (2017). Postpartum Depresyonun Etiyolojisi: Kültür Etkisi. *G.O.P. Taksim E.A.H. JAREN*. 3 (Ek sayı):10-13
- Antropoloji Sözlüğü**, 2003: 237.
- Atıcı, İ.** (2000). Doğumsonu Dönemde Erken Taburculukta Loğusalara Verilecek Sağlık Eğitimi ve Evde Bakımın Postpartum Komplikasyonlara ve Anksiyete Düzeyine Etkisi, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Beydağ, K. D.** (2007). Doğum Sonu Dönemde Anneliğe Uyum ve Hemşirenin Rolü. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*. 6 (6):479-484
- Çarıkcı, M. Y.** (2012) . Kadınların Gebelik Doğum ve Doğum Sonu Dönem Bakımına Yönelik Geleneksel Uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi. Tez No: 324196
- Dayan, G.** (2019). Postpartum Depresyonda Maternal Bağlanma ve Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi .Yüksek Lisans Tezi. Tez No: 576043
- Demir, S. ve ark.** (2016) . Kliniğimizde Doğum Yapan Kişilerde Postpartum Depresyon Oranı ve İlişkili Faktörler. *Med Bull Haseki*. 54:83-9. DOI: 10.4274/haseki.2856
- Dinç, A. ve ark.** (2015) 6-18 Ay Arası Bebeği Olan Annelerin Emzirme ve Anne Sütüne İlişkin Geleneksel Uygulamaları. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*. 4(3) . DOI:10.5505/bsbd.2015.40316
- Eğri, G. Konak, A.** (2011). Doğum Sonu Dönem ile İlgili Geleneksel İnanç ve Uygulamalara Dünya'dan ve Türkiye'den Örnekler. *Journal of World of Turks*. 3(1):143-154
- Öztürk, R.ve ark.** (2012). Postpartum Depresyonda Kültürel Faktörlerin Önemi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 28 (3): 107-116
- Shaw, E. ve ark.** (2006) . Systematic Review of the Literature on Postpartum Care: Effectiveness of Postpartum Support to Improve Maternal Parenting, Mental Health, Quality of Life, and Physical Health . *The McMaster University Postpartum Research Group*.33:3. <https://doi.org/10.1111/j.1523-536X.2006.00106.x>
- Sezen, C. Ünsalver, B.Ö.** (2018). Doğum Korkusu ve Sosyal Destek Düzeyi Arasındaki İlişki: Bir Gözden Geçirme ve Pilot Çalışma. *The Journal of Neurobehavioral Sciences*.5 (1) . Doi : 10.5455/JNBS.1512387859
- Tanriverdi, G.** (2015). Lohusa Kültürel Özellikleri Tanılama Rehberi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 18 (1) . DOI: 10.17049/ahsbd.19391
- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı (2017) <https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/31096,turkcesiydijiv1pdf.pdf?0> Erişim Tarihi: 2017
- Şimşek, Ç. Yılmaz Esencan, T.** (2017). Doğum Sonu Dönemde Hemşirelik Bakımı. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*.48(4):183-189. DOI:<http://dx.doi.org/10.16948/zktipb.267263>

EXTENDED ABSTRACT

The puerperium period covers the six-week period from the separation of the placenta. During this period, some social reasons often underlie both positive and negative effects resulting from hormonal changes and physiological changes caused by the pregnancy period. These reasons differ in every geography. One of the important factors in the social environment is the cultural structure of the individual. Because the human brain depends on cultural resources. Culture is an important concept in terms of emotional state and affects the individual in matters such as cognitive structure, beliefs and practices, emotional reactions and behaviors. Postpartum period is shaped in terms of the social and cultural environment in which a woman lives. In this context, the social environment is of great importance. With the help of the social environment, the transition process of the mother to parenthood becomes easier and the woman can better experience the happiness and peace of being a mother. Thus, the bond between mother and baby can be stronger. In many cultures, postpartum period is considered as a period of sensitivity, and various traditional practices are made within the scope of beliefs and social variables to contribute to maternal and infant health. While some traditional practices have negative health effects, some have positive effects. Given the negative effects, starving the baby until three adhan times have passed in our country can be given as an example. Because this tradition causes hypoglycemia in the newborn, it is obvious that it has a negative effect. Looking at positive practices, it can be shown as an example that women is not left alone by the social environment during the postpartum period. This condition makes women feel good psychologically and reduces the likelihood of postpartum depression. Some applications, on the other hand, do neither benefit nor harm, and it should be taken into account that these applications can have a number of effects that delay treatment. For example, in our country, wrapping the baby in a yellow cover to prevent jaundice and covering the baby with a yellow cover does not cause any medical harm or benefit. This application, which has no effect, can cause late detection of neonatal jaundice, as harmless, and in this case it can have a delaying effect on treatment. Practices that can be done to improve positive effects, prevent negative effects, and neutralize effects to minimize health should be determined. In this context, it should always be taken into consideration that the cultural values, attitudes and behaviors of the society, beliefs and the life styles of individuals and these factors also affect health conditions. All healthcare professionals who care for women and their environment should deal with women with their social environment. It is important for healthcare professionals to raise awareness of the society about the problems in the postpartum period, to work on the risks that may arise from the approaches of the social environment, and to develop health-enhancing methods. For this reason, in this study, which is of a compilation type, it is aimed to reveal the role of the social environment in the lohusal period. Health Statistics Yearbook published by the Ministry of Health (2017), according to Turkey's maternal mortality rate was 14.6 (per 100,000 live births) and 5.8 neonatal mortality rate (per 1,000 live births), respectively. Insufficient care given in the postpartum period directly affects maternal and infant deaths. In this period, individuals can resort to traditional practices when adequate care is not provided or health services cannot be reached. Because of this, during this period, the cultural values of society can also affect health conditions, physical and mental health cannot be independent of the social environment, and the situation in which the mother and child are located should always be evaluated from a holistic point of view. When all factors are evaluated, the midwife contributes not only to the mother and baby but also to the environment during the postpartum period. As a result, birth and postpartum period are of great importance for every society, and although the practices in this period differ, they ultimately aim to protect the health of the mother and baby. Traditional practices in this context; although it threatens mother and baby health, it can make a positive contribution or have no effect on health. These practices that threaten health; It can affect mortality and morbidity, harm maternal mental health or affect family ties. Applications that benefit health; practices that affect the mother and her baby physically, psychologically and cognitively, while having no effect on health; Although it relieves the social environment psychologically, it can delay the treatment. In order to prevent the negative effects of the social environment on traditional practices during the postpartum period, midwives and nurses who will provide health services to mothers and newborns should recognize the cultural structure of the society and evaluate the traditional practices in the context of their health effects and reflect this on the health service they will provide.